

Prawa autorskie na jednolitym rynku cyfrowym

Wniosek Komisji Europejskiej dotyczący dostosowania praw autorskich UE do środowiska cyfrowego diametralnie podzielił zainteresowane strony, przedstawiciele środowisk akademickich i posłów do PE. Parlament przygotowuje się do debaty i głosowania nad sprawozdaniem komisji JURI w sprawie proponowanej zmienionej dyrektywy o prawie autorskim podczas wrześniowego posiedzenia plenarnego.

Wniosek Komisji Europejskiej

We wrześniu 2016 r. Komisja przedstawiła pakiet legislacyjny dotyczący [unowocześnienia unijnych przepisów dotyczących praw autorskich](#), obejmujący nową [dyrektywę](#) w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym. Celem jest dostosowanie unijnych przepisów dotyczących praw autorskich do środowiska cyfrowego, które szybko zmienia sposób, w jaki utwory i treści chronione prawem autorskim są tworzone, produkowane, rozpowszechniane oraz wykorzystywane w UE. Komisja proponuje między innymi wprowadzenie nowych obowiązkowych wyjątków od ochrony praw autorskich w dziedzinie edukacji i badań naukowych (np. w przypadku [eksploracji tekstów i danych](#)), stworzenie nowego prawa pozwalającego wydawcom prasowym występować o wynagrodzenie za korzystanie z ich publikacji online oraz wprowadzenie środków monitorowania treści na platformach internetowych (takich jak YouTube), aby umożliwić podmiotom praw uzyskiwanie lepszej korzyści pieniężnej i kontrolę dystrybucji ich treści w internecie.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

Eksploracja tekstów i danych (art. 3). Tematem dyskusji była kwestia, czy wprowadzić do prawa UE opcjonalny wyjątek od ochrony praw autorskich w przypadku eksploracji tekstów i danych, obok obowiązkowego wyjątku zaproponowanego przez Komisję w dziedzinie badań naukowych, co umożliwiłoby społeczeństwu oraz podmiotom prywatnym wykorzystywanie technik eksploracji tekstów i danych w celu uzyskania dostępu na przykład do danych udostępnianych bezpłatnie w internecie.

Prawa wydawców publikacji prasowych (art. 11). Istnieje ostra różnica zdań co do tego, czy stworzyć nowe prawo chroniące korzystanie z publikacji prasowych online. Niektórzy popierają wprowadzenie takiego korzystnego dla wydawców prawa, a inni uważają, że przesłanki takiej decyzji są ograniczone i obawiają się jej niepewnych skutków. Zwracają uwagę, że próby wprowadzenia takiego prawa w Niemczech i Hiszpanii zakończyły się fiaskiem.

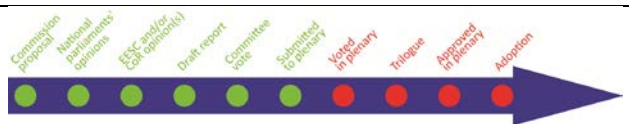
Nierównowaga rozkładu wartości (art. 13). Nie ma zgody co do tego, czy wprowadzić środki monitorowania treści na platformach internetowych. Niektórzy uważają, że takie środki zaradziłyby „[nierównowadze rozkładu wartości](#)” (tj. podziałowi wartości generowanej dzięki dystrybucji treści w internecie), inni są zdania, że zmusiłoby to platformy internetowe do ogólnego monitorowania treści tworzonych przez użytkowników, oraz wskazują na ryzyko filtrowania i kontroli internetu.

W czerwcu 2018 r. Komisja Prawna (JURI) Parlamentu Europejskiego zatwierdziła [sprawozdanie](#) Axela Vossa (PPE, Niemcy) w wyrównanym głosowaniu (14 głosów za, 9 głosów przeciw, 2 głosy wstrzymujące się). Decyzja o rozpoczęciu negocjacji z Radą na podstawie sprawozdania komisji JURI została jednak [odrzuczona](#) na posiedzeniu plenarnym w lipcu (318 głosów za, 278 przeciw, 31 głosów wstrzymujących się). Zgodnie z [art. 69c](#) Regulaminu Parlamentu głosowanie nad sprawozdaniem zostało więc zapisane w porządku obrad następnego posiedzenia plenarnego.

Stanowisko Rady

Rada osiągnęła porozumienie w sprawie [podejścia ogólnego](#) w dniu 25 maja 2018 r. Instytucja ta zgadza się z podejściem zaproponowanym przez Komisję w odniesieniu do prawa wydawców prasowych i środków monitorowania treści online, ale wprowadza pewne istotne zmiany (np. okres ochrony praw).

Sprawozdanie w pierwszym czytaniu: [2016/0280\(COD\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: JURI; Sprawozdawca: Axel Voss, (PPE, Niemcy). Zob. również briefing z serii „[Opracowywanie prawa UE](#)”.

Niniejszy dokument został przygotowany z myślą o posłach do Parlamentu Europejskiego i członkach personelu parlamentarnego. Zawiera informacje, które mogą być pomocne w pracach parlamentarnych. Wyłączną odpowiedzialność za jego treść ponoszą autorzy, a wyrażonych w nim opinii nie należy traktować jako oficjalnego stanowiska Parlamentu. Powielanie i tłumaczenie dokumentu do celów niekomercyjnych jest dozwolone, pod warunkiem że podane zostanie źródło, a Parlament Europejski zostanie wcześniej powiadomiony i otrzyma egzemplarz publikacji. © Unia Europejska, 2018.

